

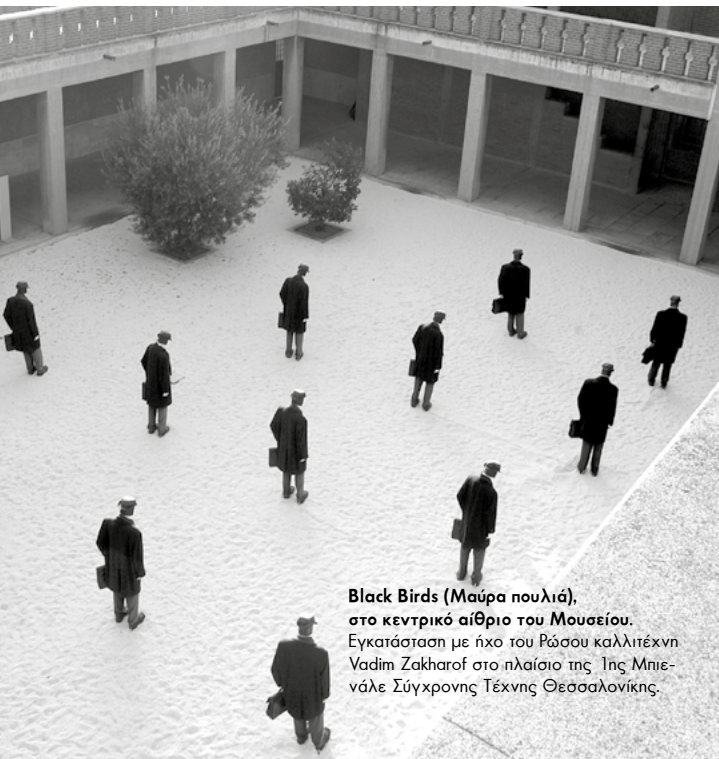
**ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, που άνοιξε για πρώτη φορά τις πύλες του στο κοινό το 1994, στεγάζεται σε ένα κτήριο, ιστορικό διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης, που οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1989 και 1993 με βάση τη βραβευμένη μελέτη του αρχιτέκτονα και ζωγράφου Κυριάκου Κρόκου. Η μόνιμη έκθεση του Μουσείου, με τις έντεκα αίθουσες, είναι οργανωμένη χρονολογικά με θεματικές ενότητες. Παρουσιάζει μέσα από αυθεντικά εκθέματα, που προέρχονται από τη Θεσσαλονίκη και τη Μακεδονία γενικότερα, εποπτικό υλικό και πολυμέσα, ποικίλες εκφάνσεις του βυζαντινού και μεταβυζαντινού πολιτισμού.

Το Μουσείο διαθέτει άρτια οργανωμένα εργαστήρια συντήρησης και πρότυπες αρχαιολογικές αποθήκες, αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων, πτέρυγα περιοδικών εκθέσεων, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, δύο αμφιθέατρα, πωλητήριο και καφέ-εστιατόριο. Με το σύνολο των δραστηριοτήτων του, τις εκπαιδευτικές και πολιτιστικές του δράσεις, καθώς και τις εκδόσεις του, αποτελεί υποδειγματικό κέντρο διαφύλαξης, έρευνας και προβολής της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Όχι τυχαία, λοιπόν, βραβεύτηκε το 2005 με το Βραβείο Μουσείου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τιμή, η οποία αποδόθηκε σε ελληνικό δημόσιο μουσείο για πρώτη φορά.

Βραβείο Μουσείου 2005
Συμβούλιο της Ευρώπης

Black Birds (Μαύρα πουλιά),
στο κεντρικό αίθριο του Μουσείου.
Εγκατάσταση με ήχο του Ρώσου καλλιτέχνη
Vadim Zakharof στο πλαίσιο της 1ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης.

Παλαιοχριστιανική ή πρωτοβυζαντινή περίοδος (4ος-7ος αι.)

Αίθουσα 1. Ο παλαιοχριστιανικός ναός

Παρουσιάζονται η αρχιτεκτονική και ο διάκοσμος ενός παλαιοχριστιανικού ναού μέσω του βασικού τύπου της ξυλόστεγης βασιλικής. Ενδιαφέροντα εκθέματα αποτελούν ο ριπιδίοσχημος άμβωνας από τους Φιλίππους, ο σπάνιος κοσμητής από τον ναό του Αγίου Μηνά, τα εντοιχία ψηφιδωτά από τον Άγιο Δημήτριο και την Αχειροποιίτο, οι διακοσμήσεις ενθετικής τέχνης από μάρμαρο, η ασπμείνια λειψανοθήκη της Νέας Ηράκλειας, το πορφύρο φύλλο περγαμνής από τον λεγόμενο κώδικα της Πετρούπολης.

Αίθουσα 2. Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία

Με κέντρο το τρικλίνιο, τον χώρο υποδοχής ενός πλούσιου σπιτιού της Θεσσαλονίκης, αναπτύσσονται θεματικές που αναδεικνύουν τον ρόλο της πόλης ως οχυρωμένου οικιστικού συνόλου, με το δημόσιο και ιδιωτικό βίο, την οικονομική ζωή, το εμπόριο, τα εργαστήρια, την κατοικία και τον εξοπλισμό της (κεραμικά και γυάλινα σκεύη), την οικοτεχνία, τα είδη ένδυσης και καλλωπισμού.

Αίθουσα 3. Από τα Ηλύσια πεδία στον χριστιανικό Παράδεισο

Παρουσιάζονται η πορεία μετάβασης από την αντίληψη για τη μεταθανάτια ζωή της ύστερης αρχαιότητας σε έναν παραδεισένιο τόπο υλικής ευημερίας, προς τον τελικό θρίαμβο του Σταυρού, με την επικράτηση της νέας θρησκείας και κοσμοθεωρίας για την τελική κρίση και την ανάσταση των νεκρών. Εκτίθενται τάφοι από τα εκτός των τειχών νεκροταφεία της Θεσσαλονίκης, που αποκαλύπτουν στο εσωτερικό τους ένα εξαιρετικά σπάνιο σύνολο ταφικής ζωγραφικής, επιτύμβιες επιγραφές, αγγεία, νομίσματα, κοσμήματα κ.ά.

• Στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος «The Transformation of the Roman World AD 400-900» της European Science Foundation, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Μεσοβυζαντινή περίοδος (8ος- 12ος αι.)

Αίθουσα 4. Από την Εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών

Παρουσιάζονται η αρχιτεκτονική της περιόδου, η ζωγραφική (εικόνες, τοιχογραφίες), η γλυπτική (θωράκια, κιονόκρανα, εικόνες), αντικείμενα λατρευτικής χρήσης, αλλά και γενικότερα εκφάνσεις του δημόσιου και ιδιωτικού βίου μέσα από σφραγίδες, νομίσματα, ταφικά μνημεία, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, ένδυσης και καλλωπισμού, ενώ γίνεται ιδιαίτερη μνεία στον εκχριστιανισμό των Σλάβων και τους μυροβλήτες αγίους της Θεσσαλονίκης.

Αίθουσα 5. Οι δυναστείες των βυζαντινών αυτοκρατόρων

Παρουσιάζονται οι δυναστείες του Βυζαντίου, από τα χρόνια του Ηρακλείου, (610-641) έως τον Κωνσταντίνο ΙΑ΄ Παλαιολόγο (1449- 1453), μέσω γενεαλογικών δένδρων, νομισμάτων, νομισματικών θησαυρών και σφραγίδων.

Αίθουσα 6. Το Βυζαντινό κάστρο

Στην έκθεση παρουσιάζονται το αμυντικό σύστημα της βυζαντινής αυτοκρατορίας, η οργάνωση της πόλης-κάστρου και η καθημερινή ζωή και παραγωγή μέσα και έξω από αυτό. Το αρχαιολογικό υλικό προέρχεται από την Κεντρική Μακεδονία και, κυρίως, από τη Ρεντίνα και το Γυναικόκαστρο. Η θεματική ενότητα συμπληρώνεται από βίντεο-εγκατάσταση, η οποία ενημερώνει τον επισκέπτη και για τα κάστρα της Μακεδονίας και της Θράκης.

Το Γυναικόκαστρο στον νομό Κιλκίς.
Κτίστηκε από τον αυτοκράτορα
Ανδρόνικο Γ' Παλαιολόγο (1328-1341).

Υστεροβυζαντινή περίοδος (1204-1453)

Αίθουσα 7. Το λυκόφως του Βυζαντίου

Η περίοδος αυτή είναι για τη Θεσσαλονίκη εποχή πνευματικής ανάπτυξης και έντονων θεολογικών αναζητήσεων, που είχαν ως συνέπεια την αναγέννηση των τεχνών και ιδιαίτερα της ζωγραφικής, με ιδιαίτερη ακτινοβολία στο Άγιο Όρος και τους γειτονικούς σλαβικούς λαούς. Μεταξύ των εξαιρετων δειγμάτων της καλλιτεχνικής παραγωγής της πόλης, η εικόνα του Χριστού ως «Σοφία του Θεού», ο χρυσοκέντητος μεταξωτός επιτάφιος, μαρμάρινες εικόνες, έργα ταφικού προορισμού. Παράλληλα αυτή την εποχή αναπτύσσεται ιδιαίτερα ο ρόλος της Θεσσαλονίκης ως εμπορικού και βιοτεχνικού κέντρου με νομισματοκοπείο, ανεπτυγμένη παραγωγή και διακίνηση προϊόντων και τεχνέργων, όπως τα γυάλινα αγγεία και τα εφωλωμένα κεραμικά.

• Με τη χορηγία της εταιρείας **CARREFOUR – ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.**

Αίθουσες 8, 9. Συλλογές Ντόρης Παπαστράτου και Δημήτριου Οικονομόπουλου

Οι αίθουσες αυτές είναι αφιερωμένες στους μεγάλους δωρητές του Μουσείου και φέρουν τα ονόματά τους. Παρουσιάζεται ένας μικρός αριθμός των αντικειμένων που δώρισαν στο Μουσείο για τον εμπλουτισμό των συλλογών του. Η Συλλογή Οικονομόπουλου αποτελείται από 1.460 αντικείμενα που χρονολογούνται από τους προϊστορικούς χρόνους έως και τον 19ο αι., με ποσοτική και ποιοτική υπεροχή των βυζαντινών και μεταβυζαντινών εικόνων. Η μοναδική και πλούσια Συλλογή Παπαστράτου αποτελείται από 232 χαρακτικά, 18ου-αρχών 20ού αι., οκτώ ξύλινες και χάλκινες μήτρες που προέρχονται από όλους τους κύριους τόπους εκτύπωσης ελληνικών θρησκευτικών χαρακτικών.

Αίθουσα 10. «Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο». Η βυζαντινή κληρονομιά στους χρόνους μετά την Άλωση

Στην αίθουσα αυτή παρουσιάζεται η βυζαντινή κληρονομιά στους χρόνους μετά την Άλωση. Επιχειρείται παράλληλα μια προσέγγιση της επιβίωσης στοιχείων του βυζαντινού πολιτισμού στον ιδιωτικό βίο, με αναφορές στην ιδιωτική λατρεία και την καθημερινή ζωή. Οι εικόνες που εκτίθενται αντιπροσωπεύουν διαχρονικά τις σχολές ζωγραφικής και τα τοπικά εργαστήρια στις τουρκοκρατούμενες και τις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές, αρκετές φορές έργα διακεκριμένων επώνυμων ζωγράφων, όπως ο Φράγγος Κατελάνος, ο Θεόδωρος Πουλάκης, ο Εμμανουήλ Τζάνε. Παρουσιάζονται επίσης εξαιρετικά δείγματα εκκλησιαστικής χρυσοκεντηπικής και αργυροχοίας, χαρακτηριστικά και λειτουργικά βιβλία, ενώ σχολιάζονται θέματα, όπως η άνηθηση του μοναχισμού και η λατρεία των νεομαρτύρων.

• Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(Γ' Κ.Π.Σ., Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πολιτισμός», 2000-2006).

Αίθουσα 11. Ανακαλύπτοντας το Παρελθόν

Με ψηφιακές εφαρμογές παρουσιάζονται η πορεία που ακολουθεί το αρχαίο αντικείμενο από την ανασκαφή μέχρι την έκθεσή του στο Μουσείο, η οργάνωση της μόνιμης έκθεσης, η ιστορία των μουσείων διεθνώς. Το μοναδικό αυθεντικό έκθεμα, ένα ψηφιδωτό δάπεδο του 5ου αι. μ.Χ., συνοδεύεται από μια σύγχρονη εικαστική δημιουργία που παραπέμπει στο αστικό τοπίο της Θεσσαλονίκης, υπενθυμίζοντας τις συνθήκες ανεύρεσής του αλλά και τη συνέχεια της νέας πόλης πάνω στην παλιά.

• Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(Γ' Κ.Π.Σ., Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πολιτισμός», 2000-2006).

Πληροφορίες – επικοινωνία:

T: 2313 306400

e-mail: mbp@culture.gr - web: www.mbp.gr

Κείμενο: Αγαθονίκη Τσιλιπάκου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE

& Ticketing system